

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра геодезії, картографії і кадастру

Допускається до захисту

“ _____ ” _____ 2025 р.

Завідувач кафедри: _____

**Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи освітнього рівня «Бакалавр»**

**«НАПРЯМИ ЗМІНИ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ
ДІЛЯНОК РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ»**

Виконав – студент групи 41-зм освітньої
програми «Геодезія та землеустрій»,
спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій»
Майоренко Володимир Анатолійович

Науковий керівник – к. екон. н., доцент
Боровик П. М.

Умань 2025

Уманський національний університет

Кафедра

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

геодезії, картографії і кадастру

Завідувач кафедри _____Ю.О. Кисельов

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу освітнього рівня «Бакалавр»

студентові групи 41-зм _____ В. А. Майоренку

(підпис)

(ініціали, прізвище)

1. Тема кваліфікаційної роботи _____ «**НАПРЯМИ ЗМІНИ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ**»

затверджена наказом по університету № ____ від “ ____ ” _____ р.

2. Термін здачі студентом закінченої кваліфікаційної роботи _____

3. Вихідні дані для кваліфікаційної роботи:

матеріали щодо зміни цільового призначення земельних ділянок рекреаційного призначення.

4. Перелік питань, які необхідно розробити (наводиться зміст, який містить пункти і підпункти усіх розділів):

1. Нормативно-правові та технологічні особливості щодо відведення земельних ділянок зі зміною їх цільового призначення у землі рекреаційного призначення

1.1. Сучасний стан земель рекреаційного призначення

1.2. Аналіз процедури відведення земельних ділянок рекреаційного призначення

2. Геодезичні роботи під час розроблення проєктів землеустрою щодо відведення земельних ділянок земельних ділянок зі зміною їх цільового призначення у землі рекреаційного призначення

2.1. Аналіз сучасного геодезичного обладнання

2.2. Порядок виконання робіт щодо встановлення меж земельної

ділянки

3. Проєктування меж земельної ділянки

5. Дата видачі завдання “_____” _____ р.

Керівник _____ к. екон. н., доц. П. М. Боровик

Завдання прийняв до виконання “_____” _____ р.

Студент _____.

(підпис

Реферат

НАПРЯМИ ЗМІНИ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Майоренко Володимир Анатолійович – Кваліфікаційна робота освітнього рівня «Бакалавр». Кафедра геодезії, картографії і кадастру. – Умань, Уманський НУ, 2025. 30 с. текст. част., 14 рис., 3 табл., 28 джерел.

Об'єктом роботи є землі рекреаційного призначення та землі, що можуть використовуватись у рекреаційних цілях.

Предметом роботи є землевпорядні проблеми збалансованості агроландшафту аграрних підприємств.

Мета – визначення напрямів зміни цільового призначення земельних ділянок у землі рекреаційного призначення.

Кваліфікаційна робота передбачає етапи вирішення наступних **завдань**:

- аналіз нормативно-правових актів України, вітчизняних та закордонних публікацій щодо регулювання земель рекреаційного призначення та методів їх розширення;
- визначення нормативно-правових та технологічних особливостей щодо відведення земельних ділянок зі зміною їх цільового призначення у землі рекреаційного призначення;
- проєктування земельної ділянки рекреаційного призначення та прибережної захисної смуги, обчислення середньої квадратичної похибки визначення площі.

Актуальність роботи полягає в тому, що сьогодні в Україні, як і у цілому світі, важко уявити систему охорони здоров'я населення без оздоровчого комплексу. У сучасному світі відпочинок, рекреація, туризм, оздоровлення є найвищою соціальною цінністю. Тому за останні кілька десятиріч у світі поступово зростає значення оздоровчого лікування, туризму і рекреації. Це зумовлює необхідність збільшення площ рекреаційних зон в межах та за межами населених пунктів.

Ключові слова: земельна ділянка, землі рекреаційного призначення, містобудівна документація, геодезичні роботи, проєктування.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
1 НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЩОДО ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ЗІ ЗМІНОЮ ЇХ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ У ЗЕМЛІ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	8
1.1 Сучасний стан земель рекреаційного призначення.....	8
1.2 Аналіз процедури відведення земельних ділянок рекреаційного призначення.....	13
2 ГЕОДЕЗИЧНІ РОБОТИ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТІВ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ЗІ ЗМІНОЮ ЇХ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ У ЗЕМЛІ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	16
2.1 Аналіз сучасного геодезичного обладнання	16
2.2 Порядок виконання робіт щодо встановлення меж земельної ділянки.....	18
3. ПРОЄКТУВАННЯ МЕЖ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ	22
ВИСНОВКИ.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	27

ВСТУП

Згідно із Земельним кодексом України [1], землі, призначені для організації короткострокового або довгострокового масового відпочинку населення, туризму й проведення спортивних заходів, на яких обмежується або забороняється господарська та інша діяльність, що може негативно вплинути на природні комплекси та об'єкти природного або штучного походження, які мають особливе рекреаційне значення, належать до земель рекреаційного призначення.

Метою дослідження є окреслення шляхів зміни цільового призначення земельних ділянок у землі рекреаційного призначення.

Об'єкт дослідження – землі рекреаційного призначення та землі, які можуть бути використані з метою рекреації.

Предметом дослідження постають шляхи трансформації землекористування територій у землі рекреаційного призначення.

Актуальність роботи полягає в тому, що в наш час в Україні, як і в усьому світі, практично неможливо уявити систему охорони здоров'я без оздоровчого комплексу. Рекреація, туризм, оздоровлення є важливими суспільними цінностями сучасного світу. Через те в останні кілька десятиріч років у світі неухильно зростає значення оздоровчого лікування, туризму й рекреації. Подібна тенденція до початку повномасштабного російського вторгнення в 2022 р. проявлялася й в Україні. Розвиток туристсько-рекреаційної сфери, крім її головного призначення, також сприяє створенню робочих місць, надходженню іноземних інвестицій, раціональному використанню природних рекреаційних ресурсів, а також стимулює такі галузі національного господарства, як транспорт, громадське харчування, зв'язок, народні промисли тощо. Основною рушійною силою розвитку туризму є економічні вигоди, пов'язані з ним. Цінність земель рекреаційного призначення полягає в тому, що на них немає негативних чинників впливу на здоров'я

населення. Це викликає необхідність збільшення площ рекреаційних зон у межах і за межами населених пунктів.

Після майбутньої Перемоги України у війні з російським агресором проблема розширення земель рекреаційного призначення знову набуде актуальності при тому, що тепер вона залишається недостатньою мірою законодавчо врегульованою на законодавчому рівні. Крім того, тема землевідведення під об'єкти рекреаційного призначення ще є малодослідженою вченими, що зумовлює новизну нашої роботи.

1 НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЩОДО ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ЗІ ЗМІНОЮ ЇХ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ У ЗЕМЛІ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

1.1 Сучасний стан земель рекреаційного призначення

У нашу добу рекреаційний потенціал України становить 9,4 млн. га (15,5% території країни), зокрема на рівнинні рекреаційні ландшафти припадає 7,1 млн. га, гірські – 2,3 млн. га (у тому числі в Карпатах – 1,9 млн. га, у Криму – 0,4 млн. га). Близько 7,8 млн. га належать до категорії умовно придатних для рекреації земель, тобто вони мають обмежене рекреаційне значення [10].

Особливості географічного положення Україна зумовлюють формування на її території значних рекреаційних ресурсів. Оскільки рекреаційні ресурси України ми розглядаємо наприкладі Дніпропетровської області, нижче наводимо інформацію про чисельність туристів, обслугованих туроператорами й турагенціями саме для цього регіону (табл. 1.1).

Наведені статистичні дані свідчать, що чисельність туристів у час до повномасштабного російського вторгнення стрімко зростав. Відтак, можна зробити висновок про те, що після української Перемоги виникне необхідність у створенні нових рекреаційних закладів.

За даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області, кількість оздоровчих закладів на Дніпропетровщині поступово зменшується. Причиною цьому впродовж кількох останніх років є нестабільна фінансова ситуація на внутрішньому ринку України, поглиблена повномасштабною війною. Також, як важливі чинники прояву цієї тенденції, можна вважати, зокрема, невідповідність оздоровчих закладів державним санітарно-гігієнічним нормам; зростання вартості послуг із санаторно-курортного оздоровлення; зменшення реальних доходів населення через інфляцію тощо [13] (рис. 1.1).

Таблиця 1.1

Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагенціями у
Дніпропетровській області (за даними Головного управління статистики у
Дніпропетровській області [20])

Рік	Кількість туристів, обслугованих туроператорами та тур-агентами, усього	У тому числі		
		в'їзні (іноземні) туристи	виїзні туристи	внутрішні туристи
2000	49869	1588	6909	41372
2001	75922	12687	10686	42549
2002	88873	11155	12494	65224
2003	125421	12004	15665	97752
2004	103177	11711	17293	74173
2005	103320	17189	21332	64799
2006	125408	14772	35543	75093
2007	168431	15676	81120	71635
2008	164461	8656	82820	72985
2009	105725	4873	49897	50955
2010	105413	1122	48788	55503
2011	64470	16	45939	185515
2012	68303	105	52983	15215
2013	81249	28	68504	12717
2014	56803	-	49540	7263
2015	46121	-	38926	7195
2016	57770	-	49994	7776
2017	75526	1	68043	7482
2018	116981	-	107752	9229

Рис. 1.1. Санаторно-курортні та оздоровчі заклади Дніпропетровської області

Станом на сьогодні головними чинниками, що стримують розвиток ринку санаторно-курортних послуг в Україні, можна вважати наступні:

- повномасштабна російсько-українська війна, внаслідок якої значна кількість об'єктів оздоровлення та рекреації опинилася на тимчасово окупованій росією території або поблизу лінії фронту;
- негативний імідж українських рекреаційних об'єктів із боку іноземних туристів;
- слабе чи навіть відсутнє рекламне позиціонування українських курортів і послуг, які надаються ними на міжнародному ринку туристичних послуг;
- слабо розвинута й застаріла санаторно-курортна інфраструктура, не здатна повною мірою задовільняти дедалі зростаючі потреби споживачів;
- низька якість послуг, що надаються на курортах України порівняно з аналогічними параметрами курортів у багатьох зарубіжних країнах;

- виражена конкуренція на ринку, зокрема між санаторними закладами державного та приватного сектору в курортних регіонах;
- недостатнє державне сприяння розвитку ринку санаторно-оздоровчих послуг;
- надто невеликі обсяги інвестицій в об'єкти ринку санаторно-оздоровчих послуг [12].

Мархонос С.М. та Турло Н.П. [13] здійснили групування регіонів України за забезпеченістю природно-рекреаційними ресурсами з використанням методів рангів, бальної оцінки й кластерного аналізу. Варто зауважити, що дане дослідження проведено до початку повномасштабної російсько-української війни. Зазначені автори виокремили чотири головні типи рекреаційних регіонів:

- з найвищим рівнем забезпеченості природними рекреаційними ресурсами – АР Крим, Вінницька, Івано-Франківська та Херсонська області;
- з рівнем вище середнього: Волинська, Житомирська, Закарпатська, Одеська, Рівненська, Тернопільська, Чернігівська області;
- із середнім рівнем забезпеченості: Київська, Львівська, Сумська, Харківська, Черкаська, Чернівецька області;
- з низьким рівнем забезпеченості: Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Кіровоградська, Луганська, Миколаївська, Полтавська, Хмельницька області та місто Київ (рис. 1.2).

Таким чином, аналіз забезпеченості регіонів України природно-рекреаційними ресурсами свідчить про те, що Україна має досить значний потенціал для формування ринку рекреаційно-оздоровчих послуг.

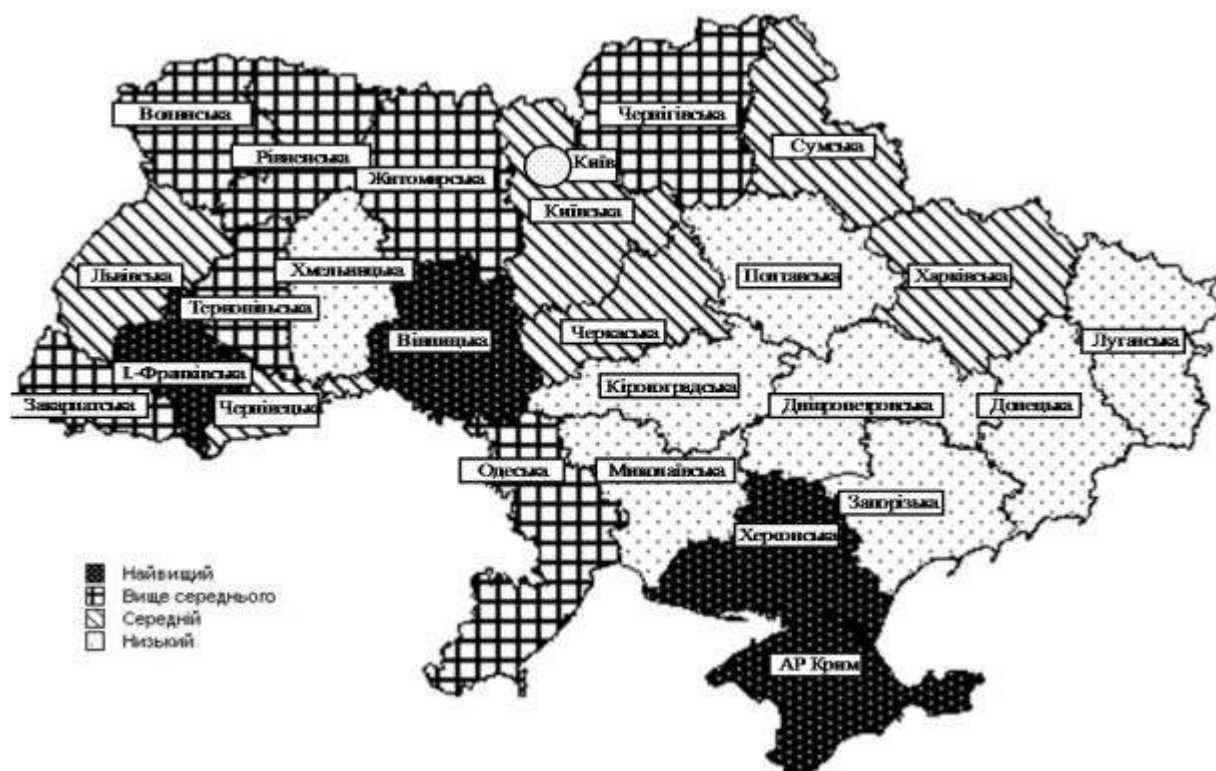

Рис. 1.2. Рівні забезпеченості регіонів України природно- рекреаційними об'єктами станом на 2017 р. [13]

1.2 Аналіз процедури відведення земельних ділянок рекреаційного призначення

Відповідно до статті 50 [6], проєкт землеустрою щодо відведення земельної ділянки розробляється в разі утворення нової земельної ділянки (за винятками поділу та об'єднання) або зміни цільового призначення земельної ділянки.

З метою одержання дозволу на розроблення проєкту землевідведення необхідно звернутися із заявою до однієї з наступних організацій:

- місцевої (сільської, міської) ради, якщо земельна ділянка розташована в межах населеного пункту;
- районної державної (військової) адміністрації в разі, якщо земельна ділянка розташована поза межами населених пунктів.

Відтак, одна з вищезгаданих структур зобов'язана розглянути заяву та ухвалити рішення про надання дозволу на розроблення проєкту землевідведення або мотивовану відмову. До заяви додаються:

- вкопійовання із затвердженого генплану населеного пункту або детального плану території (який є загальнодоступним і надається відповідною місцевою радою на запит зацікавлених осіб);
- копію паспорту;
- копію ідентифікаційного номера;
- копію виписки ЄДРПОУ (для юридичної особи) [12].

Відповідний орган виконавчої влади або місцевого самоврядування впродовж місяця розглядає заяву й надає дозвіл на розроблення проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки рекреаційного призначення.

Після одержання рішення з дозволом на розроблення проєкту землеустрою відведення земельної ділянки необхідно звернутись до відповідної землевпорядної організації, яка має право виконувати роботи.

Розроблення проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки виконується в терміни, встановлені договором. Межі земельної ділянки, за необхідності, мають бути закріплені межовими знаками встановленого зразка. Проєкт землеустрою мусить бути складений у паперовій та електронній формі.

Проєкт землеустрою розробляється на підставі завдання на розробку відповідного виду документації, затвердженого замовником.

Погодження й затвердження проєкту землеустрою щодо відведення земельної ділянки відбувається відповідно до статті 186 [1]. Розроблений проєкт землеустрою необхідно погодити в місцевому відділ архітектури та містобудування та місцевому управлінні Держгеокадастру. В разі надання висновку про відмову в погодженні проєкту землеустрою розробник після усунення зауважень та пропозицій може подати його для погодження відповідно до вимог [13].

Згідно із Законом України «Про державну експертизу землевпорядної документації» [5] проєкти землеустрою щодо організації і встановлення меж територій рекреаційного призначення та проєкти землеустрою щодо відведення земельних ділянок рекреаційного призначення підлягають обов'язковій державній експертизі. Проєкт землеустрою подається замовником або розробником до центрального органу виконавчої влади, що здійснює реалізацію державної політики у сфері земельних відносин або його територіального органу для здійснення такої експертизи. В разі отримання негативного висновку первинної державної експертизи щодо об'єктів, які підлягають обов'язковій державній експертизі, здійснюється повторна державна експертиза.

Наступним кроком є реєстрація земельної ділянки в органі Держгеокадастру та реєстрація права власності на земельну ділянку.

Наступним кроком є затвердження документації землеустрою й одержання рішення про затвердження землевпорядного проєкту. Здійснює затвердження орган місцевого самоврядування.

Зазначений вище орган упродовж чотирнадцяти днів після надання необхідних документів зобов'язаний ухвалити рішення про його затвердження або надати мотивовану відмову.

З метою одержання витягу про право власності (користування) на земельну ділянку необхідно звернутися до реєстраційної служби за місцезнаходженням земельної ділянки з наданням оригіналу рішення місцевої ради про затвердження проєкту землеустрою, оригіналу витягу з Держгеокадастру про реєстрацію земельної ділянки, копії паспорту, копії ідентифікаційного номеру, копія Виписки ЄДРПОУ (для юридичних осіб), па також квитанції про оплату послуг реєстрації [6].

За підсумками реєстрації надається витяг із Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

2 ГЕОДЕЗИЧНІ РОБОТИ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТІВ ЗЕМЛЕУСТРОЮ ЩОДО ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ЗІ ЗМІНОЮ ЇХ ЦІЛЬОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ У ЗЕМЛІ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

2.1 Аналіз сучасного геодезичного обладнання

Станом на наш час є значна кількість різних сучасних геодезичних приладів, які істотно полегшують роботу інженерів-геодезистів. Саме до таких приладів належать електронні тахеометри. Виробниками їх такі приладобудівні підприємства різних країн, як: Leica Geosystem, Sokkia, Pentax, Topcon, Trimble, Nikon, South, Spectra Precision, Foif, Stonex, представлені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Моделі сучасних електронних тахеометрів

Фірма	Моделі електронних тахеометрів
Leica Geosystem	TPS 1201+,1202+,1203+,1205+; TC403,405,407,TCR403,405,407; TC802,803, 805,TCR802,803,805;
Sokkia	SET230(R3T)/330RT(R3T)/530RT(R3T); SETX1/X2/X3/X5; SRX1/X2/X3/X5;
Pentax	R-332NX/323NX/325NX/326NX; W – 822NX/823NX/825NX; V – 227N/228N;
Topcon	GTS-751/753/755/102N/105N/901A/903A; GPT – 3002LN/3003LN/3005LN/7501/7503/7505/9001A/9003A/9003M;
Trimble	5601/5602/5603/5605/5503(DR200+);M3/S6(DR300)/S8 High Precision/VX;
Nikon	DTM 362/352/332/522/652; NPL 362/352/332/632;
South	NTS322/325/352R+/355R+/ 352/355/662/665;
Spectra Precision	Focus4/5/10;
FOIF	RTS 705, OTS 600;
Stonex	STS2R, STS5R, STS – 02R;

Основним критерієм вибору електронного тахеометра є точність кутових і лінійних вимірів. Цей параметр вказує на доцільність проведення класифікації (рис. 2.1):

Рис. 2.1 Класифікація електронних тахеометрів

Зокрема, прецизійним електронним тахеометрам властива точність вимірювання кутів до однієї секунди, ліній – до 1 мм. Такі тахеометри застосовуються з метою проведення високоточних інженерно-геодезичних робіт. Їх можна також застосовувати в метрології. Як приклад, можна навести електронний тахеометр Trimble 5601 DR.

Точним електронним тахеометрам притаманна точність кутових вимірювань у межах від однієї до п'яти секунд, а лінійних – 0,004 м на 1000 м. Такі прилади застосовуються з метою проведення різноманітних топографо-геодезичних, землепорядних і кадастрових робіт. Прикладом може бути електронний тахеометр Sokkia SET X1.

Рутинні електронні тахеометри дозволяють досягти точності кутових вимірів до десяти секунд, а лінійних – 0,005 м і більше на 1000 м. Такі електронні тахеометри застосовуються з метою створення знімальної основи.

Безрефлекторні електронні тахеометри являють собою прилади, що функціонують без відбивача. Вони можуть працювати на відстані до 2000 м.

Універсальні електронні тахеометри становлять окремий клас таких приладів; вони працюють, наприклад, з інтегрованим Global Positioning System-приймачем. Такі електронні тахеометри характеризуються високою точністю як кутових, так і лінійних вимірювань [15].

У сучасну добу геодезичні роботи здійснюються також із застосуванням глобальних навігаційних супутникових систем із метою визначення координат точок. GNSS-приймачі становлять компонент користувача системи Global

Navigation Satellite System, вони використовуються для визначення географічних координат і висот щодо координатно-висотної системи World Geodetic System 1984 [7].

Відповідно до призначення приймачі поділяються для роботи в ролі референцної станції й зовнішньої антени. Щодо технічних параметрів, то Global Navigation Satellite Systems-приймачі, встановлені на референцних станціях, можуть бути мультичастотними (підтримка двох і більше частот L1/L2/L5), розрахованими на приймання сигналів від систем Global Navigation Satellite System.

Приймачі для референцних станцій виробляються приладобудівними підприємствами Trimble, LEICA, SOKKIA, Topcon. Вони наділені від 24 до 440 каналами, підтримують системи Global Positioning System, GALILEO, та мають вбудовані технології R-Track, Networked Transport of RTCM via Internet Protocol.

Режими визначення планового й висотного положення пунктів залежать від застосовуваного GNSS-обладнання й розташування геодезичних, зокрема GNSS-мереж.

2.2 Порядок виконання робіт щодо встановлення меж земельної ділянки

У наш час для проведення топографо-геодезичних робіт дедалі ширше використовуються методи супутникової геодезії. Розрізняються статичний і кінематичний методи спостереження за супутниками. Зокрема, з метою виконання вимірювань кінематичним методом (RTK) необхідне наступне устаткування: референцна станція, одна (або більше) мобільна станція, спеціальне обладнання для передачі даних з референцної на мобільний приймач (радіомодем), спеціальне програмне забезпечення приймачів [7].

Референцна станція призначена для функціонування на пункті з відомими координатами. Приймач обчислює й передає по лінії зв'язку поправки до вимірювання псевдовідстаней на мобільний приймач. Поправки визначаються

як різниця вимірювання псевдовідстаней та істинної дальності, обрахованої за точними координатами, встановленими до приймача. Визначення виконується кожен епоху спостережень. Мобільний приймач вводить прийняті поправки до вимірюваних ним псевдовідстаней. Координати визначаються негайно в польових умовах. Кінематичний метод застосовується в мережах із великою кількістю точок на відкритій місцевості, а також при створенні знімальних мереж.

При використанні двох приймачів один перебуває на референцному пункті, а інший переміщується. При повторному вимірюванні можна зберегти референцну станцію або перемістити її на інший пункт (рис. 2.2). З метою одержання незалежних результатів вимірів необхідно, щоб різниця в часі між повторними сеансами становила близько однієї години, впродовж якої зміниться геометричне розташування супутників [7].

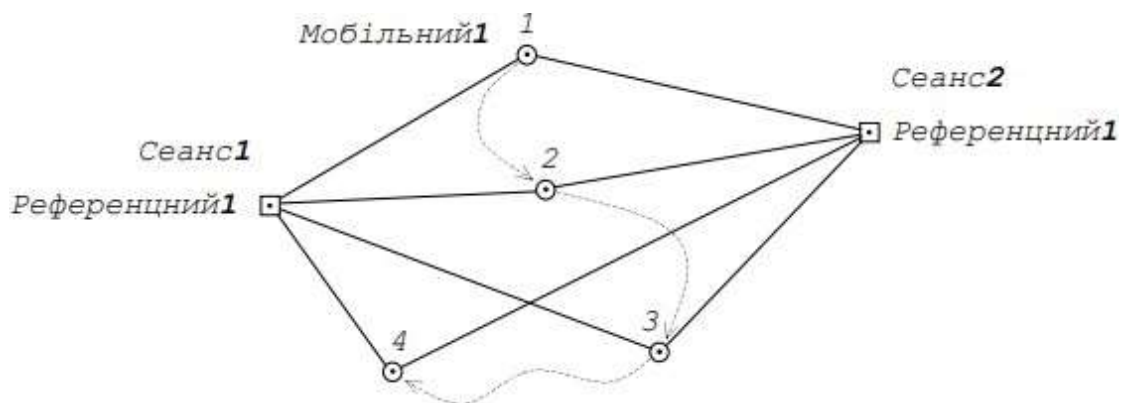

Рис.2.2 Схема супутникового знімання при використанні двох приймачів

У разі роботи з трьома приймачами один перебуває на референцному пункті, а обидва мобільні приймачі переміщуються по визначених точках (рис. 2.3).

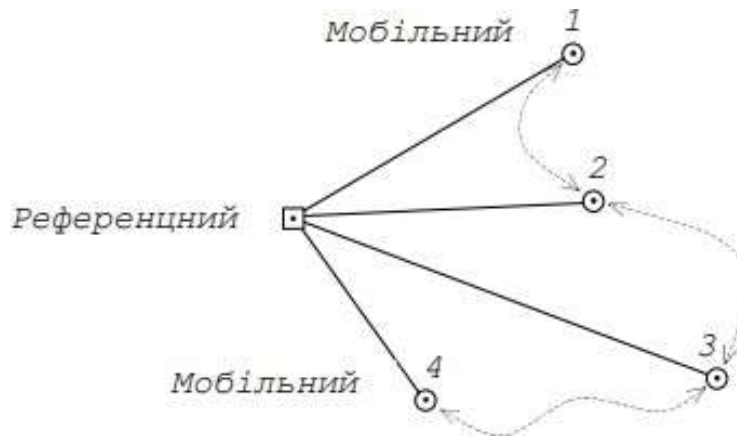

Рис. 2.3 Схема супутникового знімання при використанні трьох приймачів

Може бути також інший варіант, коли обидва приймачі розташовані на референцних пунктах, а третій переміщується по визначених точках (рис. 2.4).

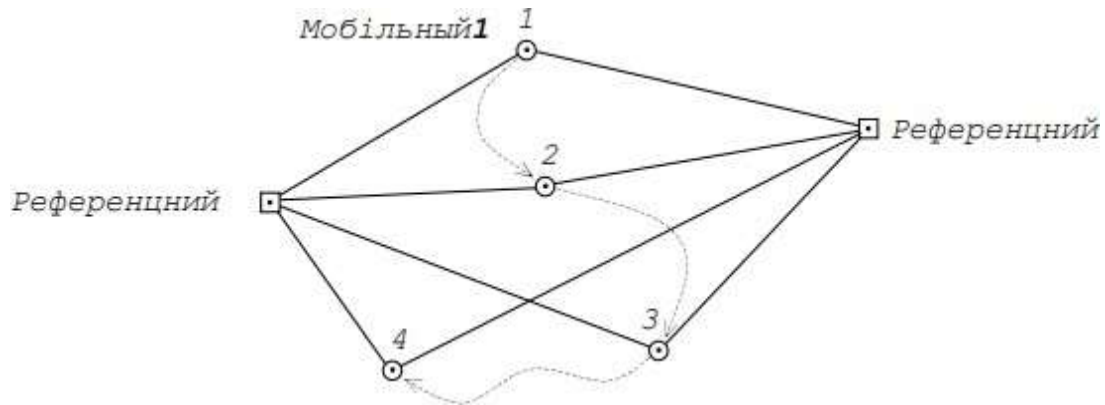

Рис. 2.4 Схема супутникового знімання при використанні трьох приймачів (два перебувають на референцних пунктах)

У разі використанні чотирьох приймачів рекомендується використовувати два на референційній станції та два мобільні (рис. 2.5).

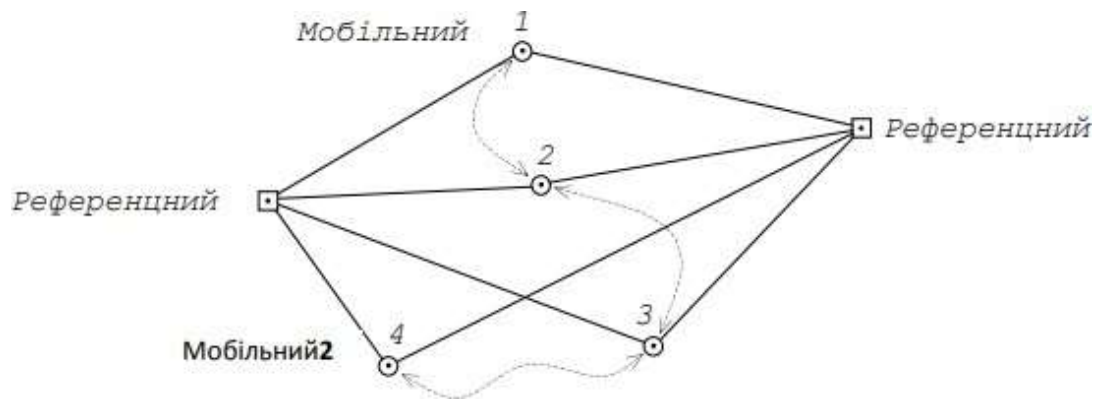

Рис. 2.5 Схема супутникового знімання при використанні чотирьох приймачів

У ході переміщень із пункту на пункт необхідною є підтримка постійного захоплення супутників. При його втраті необхідно повернутися на попередню точку й повторити вимірювання, адже виникає необхідність поаторення процедури ініціалізації. По завершенні вимірів варто виконати замикання на перший пункт, що дозволить, у разі необхідності, виконати обробку вимірювань, починаючи з кінця спостережень [7].

3. ПРОЄКТУВАННЯ МЕЖ ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ

З метою попереднього розрахунку точності та проєктування прибережної захисної смуги обрано земельну ділянку, на якій сьогодні розташований рекреаційний об'єкт – сквер «Прибережний» (м. Дніпро, вул. Набережна Перемоги, 66 (рис. 3.1).

Рис. 3.1 Фрагмент топоплану М 1:2000 із запроєктованою земельною ділянкою

Територія даного рекреаційного об'єкта розташована на березі річки Дніпро. Як із північної, так і з південної сторони від нього розташовані заклади громадського харчування, із західної – вулиця Набережна Перемоги.

За матеріалами генерального плану міста земельна ділянка розташована в межах зелених насаджень загального користування та спортивно-рекреаційних закладів (рис. 3.2).

Рис. 3.2 Фрагмент генерального плану міста (за даними ресурсу <https://dniprorada.gov.ua>)

За матеріалами плану зонування території міста, земельна ділянка розташована в межах рекреаційної зони активного відпочинку. Її частина розташована в межах зони акустичного забруднення від об'єктів транспортної інфраструктури та в межах прибережно-захисної смуги (рис 3.3).

Рис. 3.3 Фрагмент плану зонування території міста (за даними ресурсу <https://dniprorada.gov.ua>)

Було запроєктовано й прибережну захисну смугу від річки Дніпро. Оскільки Дніпро належить до великих річок, і в нашому випадку має пологий схил, то відповідно до статті 60 [1] ширина прибережної захисної смуги становить 100 м від урізу води (рис. 3.4).

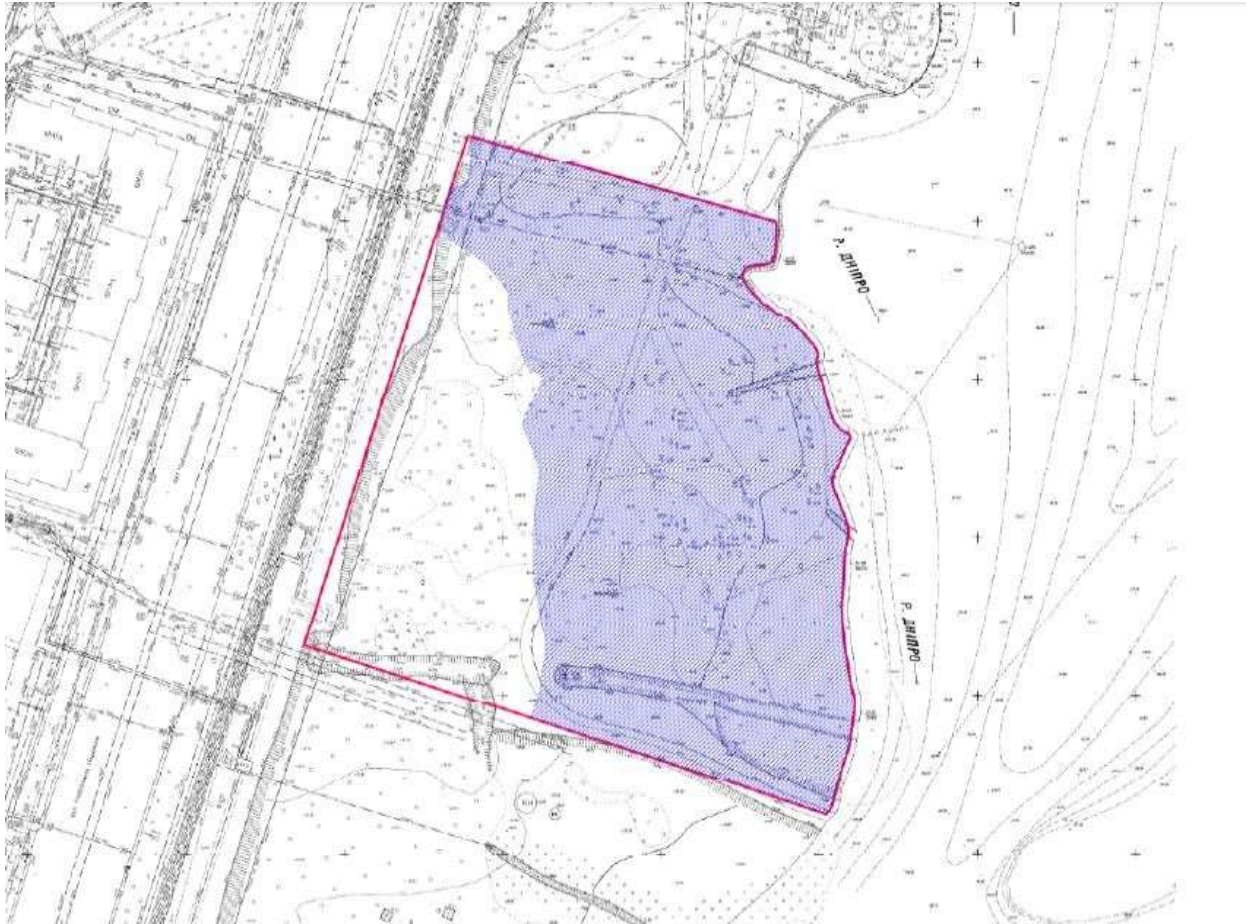

Рис. 3.4 Фрагмент топоплану М 1:2000 із запроєктованою прибережною захисною смугою

ВИСНОВКИ

Головними перешкодами на шляху розвитку земель рекреаційного призначення в Україні в наш час є переважно чинники воєнного, управлінського, економічного, екологічного, соціального й культурного змісту. Їхня важливість зумовлена самим характером рекреаційних ресурсів, адже вони є досить різноманітними та охоплюють як природні, так і антропогенні ландшафти, що мають комфортні властивості для здійснення рекреації.

Відносини міста з природним середовищем залежать від величини й розташування лісових масивів щодо меж міста. Важлива роль належить також їхній доступності; наявності водоймищ і водотоків; кліматичним чинникам; планувальній структури міста і його функціональному зонуванню, транспортній мережі тощо.

Основні напрямки стимулювання розвитку рекреаційних територій є такими:

- 1) державна нормативно-правова й фінансова підтримка;
- 2) вдале поєднання коштів із різних імовірних джерел фінансування;
- 3) управління рекреаційними об'єктами з урахуванням різнобічних потреб населення;
- 4) формування прозорих механізмів управління рекреаційними об'єктами.

Так само, як і в західноєвропейських державах, форми рекреації мають утверджуватися відповідно до підсумків громадських обговорень і згідно із суспільними вимогами.

З метою забезпечення потреб населення необхідно збільшувати площі земель рекреаційного призначення, адже, відповідно до статистичних даних, в останні тридцять років їхня кількість зменшується. Особливого значення набуває заснування таких об'єктів, що поєднували б рекреаційне та природоохоронне значення. Заходи зі зростання площ земель рекреаційного призначення мусять відбуватися шляхом відведення земель із такими наявними

природними властивостями, що роблять їх потенційно придатними для задоволення рекреаційних потреб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III із змінами, внесеними згідно із Законом України від 31.10.2019 № 264-IX (Електрон. ресурс) / Спосіб доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
2. Булишева Д.В. Розвиток приміських зон міських агломерацій: особливості та шляхи вдосконалення. *Молодий вчений*, № 2 (17). 2015. С. 131-135.
3. Гнідець О.А. Напрями трансформації землекористування периферійних територій в землі рекреаційного призначення. *Матеріали Х ювілейної Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Наукова весна», 25-26 квітня 2022 р., м. Дніпро*. Дніпро : НТУ ДП, 2022. С. 6-7.
4. Євсюков Т.О., Полтавець А.М. Формування особливо цінних земель рекреаційного призначення. *Вісник Львівського національного аграрного університету: економіка АПК*, № 17 (1). 2011. С. 102-105.
5. Закон України «Про державну експертизу землепорядної документації» від 17.06.2004 № 1808-IV із змінами, внесеними згідно із Законом України № 199-IX від 17.10.2019 (Електрон. ресурс) / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1808-15>
6. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV із змінами, внесеними згідно із Законом України від 03.10.2019 № 155-IX (Електрон. ресурс) / Спосіб доступу: [URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/858- 15](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15).
7. Задемленюк А. Аналіз GNSS-обладнання для роботи в RTK-режимі. *Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва*, вип. 2. 2010. С. 108-116.
8. Інструкція про встановлення (відновлення) меж земельних ділянок в натурі (на місцевості) та їх закріплення межовими знаками, затверджена Наказом Державного комітету України із земельних ресурсів від 18.05.2010 № 376 (Електрон. ресурс) / URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0391-10>.

9. Ковальський М.Р. Державне управління землями рекреаційного призначення. *Економіка України, № 12 (637)*. 2014. С. 67 – 73.
10. Коломієць К.В., Сич В.А. Рекреаційні складові у плануванні території регіону Українського Причорномор'я. *Вісник ОНУ. Серія: Географічні та геологічні науки, №2*. 2015. С. 121-131.
11. Кучерявий В.П. Екологія. Львів: Світ, 2006 500 с.
12. Майоренко В.А. Аналіз процедури відведення земельних ділянок рекреаційного призначення. *Дослідження у сфері геодезії і землеустрою: теорія та практика: матер. Всеукр. наук.-практ. Інтер.-конф. (м. Умань, 20-21 травня 2025 р.)*. Умань, 2025. С. 97–100.
13. Мархонос С.М., Турло Н.П. Рекреаційні комплекси України: передумови створення та напрями їх розвитку. *Приазовський економічний вісник, №2*. 2017. С. 118 – 122.
14. Новаковський Л., Новаковська І. Концептуальні положення впорядкування території для містобудівних потреб. *Землевпорядний вісник, №1*. 2015. С. 22-26. / Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zv_2015_1_8
15. Островський А.Л., Мороз О.І., Тарнавський В.Л. Геодезія: підручник Ч.2; за заг. ред. А.Л. Островського. – 2-ге вид., випр. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. 564 с.
16. Перович Л., Піскорівська Н. Концептуальні засади кадастрового зонування рекреаційних територій. *Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва, вип. 1 (17)*. 2009. С. 273 – 277.
17. Плетос С.В. Тенденції розвитку приміських зон міських агломерацій та екологізації економічного розвитку рекреаційного землекористування одеської міської агломерації. *Глобальні та національні проблеми економіки, №18*. 2017. С. 396-401.
18. Технологія виконання топографо-геодезичних робіт із планово-висотної прив'язки аерознімків [Електронний ресурс] : сайт Avia.org.ua. – (Електрон. ресурс) /URL: http://www.avia.org.ua/data/Tehnologia_PVP.pdf/ (дата звернення: 13.12.2019). Назва з екрана.

19. Тимчасовий порядок взаємодії між територіальними органами Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру на період реалізації пілотного проекту із запровадження принципу екстериторіальності погодження проектів землеустрою щодо відведення земельної ділянки територіальними органами Державної служби з питань геодезії, картографії та кадастру під час погодження проектів землеустрою щодо відведення земельної ділянки, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 31.08.2016 № 580 (Електрон. ресурс) / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-2016-%D0%BF>.

20. Фондові матеріали Головного управління статистики у Дніпропетровській області.

21. Цветкова Н. М., Сараненко І. І., Дубина А. О. Застосування геоінформаційних систем в оцінюванні розвитку яружно-балкової ерозії степової зони України. *Вісник Дніпропетровського університету. Біологія, екологія, вип.23(2)*. 2015. С. 197-202.

22. Шумаков Ф.Т. Геоінформаційні системи та технології. Х.: ХНАМГ, 2009. 88 с.

23. Boll T, von Haaren C, von Ruschkowski E (2014) The Preference and Actual Use of Different Types of Rural Recreation Areas by Urban Dwellers.

24. Chen T. Factors of spatial distribution of recreation areas in pen- urban Beijing / Chen T., Liu, J., Wang R. *Journal of Geographical Sciences*, №20. 2010 P. 741-756.

25. Dijst M., Elbersen B., Willis K. The Challenge of Multi-functional Land Use in Rural Areas. *Journal of Environmental Planning and Management*, № 48(1). P. 3-6.

26. Jaszczak A., Szücs L., Žukovskis J. Recreational use of suburban areas – management aspects in a case study of Göttingen (Germany). *Management theory and studies for rural business and infrastructure development*. 2012.

27. Kazak, J. S., Tokarczyk-Dorociak K., Szewrański S. The Impact of a Large City on Land Use in Suburban Area – the Case of Wrocław (Poland). *Journal of Ecological Engineering*, № 19(2). 2018. P. 89–98.
28. The Hamburg Case Study. PLoS ONE 9(10): e108638.
<https://doi.org/10.1371/journal.pone.0108638>